

Si cun ellas!

Il temp da las dunnas

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Mesemna, ils 22 da settember 2010 vegn a restar in di memorabel da l'istorgia svizra. I para fitg probabel ch'il parlament federal elegia lez di ina da sias commembras per succeder a cuss.**

fed. Moritz Leuenberger. La regenza cum-pigliass oramai quatter femnas e «mo» trais umens, pia ina maiorità feminina. Ins duai dentant far endament ch'il cussegl federal ha adina cumpiglià set umens da 1848 enfin a l'elecziun d'Elisabeth Kopp 1984. «Ristga» lura il parlament d'eleger anc ina tschintgavla dunna per remplazzar cuss. fed. *Hans-Rudolf Merz?* Era sche quai na daventa betg, duess la maiorità feminina cuzzar almain enfin a december 2011. Quai na muntass tuttina betg ch'ins avess cuntanschì l'egualità numerica generala da las schlattainas. Il magazin «L'Hebdo» (Losanna), en ses numer dals 2 da settember, examinescha manidlamain la situaziun en chaussa. Il frontispizi tuna: «Femmes au pouvoir. Les chiffres qui tuent» («Femnas al timun. Las cifras che mazzan»). Pliras contribuziuns mussan ch'i resta anc bler da far.

Ils umens predomineschan per blier

«L'heure des femmes» («Il temp da las

dunnas»): Uschia ha schefredactur Alain Jeannet entitulà ses editorial (p. 3). Là leg'ins: «Ils 22 da settember furnescha la Svizra las lingias grossas da la pressa mundiala. Tuttenina vegn ins a ludar las vertids feministas d'in pajais ch'ins beffegiava savens pervi da ses incurregibel patriarcat alpin (...). Ma il stgalim sura da l'administraziun federala cumpiglia passa 80% umens (...). Tar las direcziuns da fatschenta regia in desert analog (...). Nayla Hayek, presidenta nov elegida da la gruppa Swatch, è l'emprima femna da l'istorgia svizra en in tal post tar ina societad gronda validada a la bursa (...). Tranter las scolas autas è mo l'Universitad da Neuchâtel manada d'ina dunna (...). Ma la maiorità da las persunas cun diploms universitar è feminina (...). Ina revoluziun progredescha. Ella è silenziusa; savens va'la uschè plaun ch'ella vegn crudai vla. Ma ella vegn fitg probablmain a midar profundamain nossas societads.» Ina retscher-tga da Christophe Passer conferma en plis cas l'impressiun da «desert» exprimida da Jeannet: Oz cumpiglia il cussegl naziunal 59 commembras (29,5% dal total) ed il cussegl dals chantuns 10 (21,7%). 22,4% da las sutgas en ils cussegls guvernativs èn occupadas da fem-

nas (...). André Mach, docent a l'Universitad da Losanna, punctuescha «l'absenza bunamain totala da dunnas en ils cussegls administrativs e las suprastanzas da fatschentas (...). Ins astga exprimer l'ipotesa ch'ellas manchian là pervi da lur assenza en lieus che determinavan la pussanza economica en il 20avel tschientaner, sco l'armada ed il Rotary Club» (pp. 17–19). Avant decennis ha in student tudestg da la Scola auta da Son Gagl, oz universitad, crititgà cun vehemenza tar l'autur da questas lingias la preponderanza d'auts uffiziers svizzers tranter ils docents da lezza instituziun. Quella giada beffegiavan professers esters da romanistica in tschert collega svizzer che strapatschava lur pazienza tar dietas internaziunalas quintond regurdientschas multifaras da sia activitad da maior da l'armada. Christophe Passer examinescha anc en «L'Hebdo» la proporziun da femnas en las gruppas parlamentaras federalas. La pli auta (45,8%) han ils Verds; lura vegn la ps (45,1%), la pbd (33,5%, grazia a Brigitta Gadiant), la pcd (30,8%), la pld (23,4%) e la pps (7,6%). Gea, igl è nairas uras da promover cun efficazia la preschientscha feminina en posts da direcziun da nossa societad.